

የአቦይ ፕሮጌሰር መስፍን መነሻና መድረሻ

May 17, 2018

ከቴዎድሮስ ሃይለማሪያም (ዶ/ር)

ፕሮጌሰር መስፍን ወ/ማርያም

በቀደምት አቦይ መስፍን «የአሜሪካ ፋሽኒቶች» የምትል ነገር በፊሰቱ ለጥፈው ጥቂት ትኩረት መሰጠት ችለው ነበር። ምናልባትም ሶስት ተከታታይ የሰድብ መግህፍት ስላወጡ፣ ከተሳካላቸው አራተኛውን በዚህ ርዕስ ጉዳይ ላይ ይዘው ለመምጣት ሳያስቡ እንደማይቀሩ እገምታለሁ። እስከዚያው መስፍን ባረጁበት ማለብኝነት «ፋሽኒት» የሚለውን ፍረጃ የተጠቀሙት «እናትክን» እንደሚለው የብልግና ስድብ በመሆኑ መልስ መስጠት አያስፈልገውም ነበር። ነገር ግን በርካታ ሰዎች ሰውየው ይህን ያህል የበገኑበትን ምክንያት ስለጠየቁኝ እንደሚከተለው ላሰራዳ።

1. የመስፍን መነሻ

(በውይይት መፅሄት ቁ.21 ላይ «አሽቶኳይ መፍትሄ የሚሻው የአሜሪካ ህዝብ ጥያቄ» በሚል ርዕስ ያቀረብኩት ፅሁፍ ነው። እሳቸውን የሚመለከተው በአጭሩ እነሆ)

«የመስፍን መላ ምት ፤ «አሜሪካ የለም!»

«አሜሪካ የለም!» የለዙበትኛ ፖለቲካ ፍልስፍና ቃና ያለውና ብዙውን ጊዜ ራሳቸውንም ብሄረሰቡንም ከ«አሜሪካ» ይልቅ «አሜሪካ ተናጋሪ» ብለው ከሚጠሩ ወገን የሚሰነዘር ነው።

እንደ ምናልባት ስታውሰው ፕሮጌሰር መስፍንን ትዝብት ላይ የጣላቸው ወለምታ ነበር። ምናልባት በመጥፎ ወቅት የተሰነዘረ ቀና አስተያየት ይሆናል። ነገር ግን አንዳንዶች «የክህደት ቁልቁለት» ብለውታል። መስፍን ከዚያ ታሪካዊ ክርክር በኋላ ሃሳባቸውን ያሻሽሉት ወይስ በዚያው ይፅኑ አላውቅም። አንዳንዴ ግን የትችት አለንጋቸውን ወይ የአሜሪካ ህዝብ ላይ ወይ የአሜሪካ ልሂቅ ላይ መሰንዘር ስለሚቀናቸው ፣ መቼም የሌለ ህዝብ አይተቹም የሚል እምነት አለኝ።»

2. የመስፍን መድረሻ

(በግዮን መፅሄት ቅፅ 1 ቁጥር 6 ላይ «የአሜሪካ ምሁራንና ብአዴን ከጣውንትነት ወዴት?» በሚል ርዕስ ያቀረብኩት ፅሁፍ ነው። እሳቸው የቆነፀሉት እነሆ፡-

«የአሜሪካ ብሄርተኝነት ለሌሎች ኢትዮጵያውያን ስጋት የሚይዝበት ተጨማሪ ምክንያት የብሄረሰቡ ትክለ ስብዕና ነው። አሜሪካ የጥበብ መሃንዲስ ፣ ታሪክ ሰሪ ፣ ድንበር አስከባሪ ፣ አስተዋይ መሪ ነው። ለአክሲዮን ሲቃጠት አናት

የሚያፈርስ የጀግኖች አውራ ነው። እንደ ኢትዮጵያ ቤተሰብነቱ አሜሪካ የእግዚር የበኩር ልጅ ነው። በሃይማኖቱ ፣ በቁርጠኝነቱ ፣ በደግነቱና በትዕግስቱ ያሰበበት ደራሽ ነው።»

ይህኛው መስፍን ለመጀመሪያው ፅሁፍ መልስ የሰጡበት የተለመደው ስልታቸው ነው። ትሁት ለመምስል በመጀመሪያ የፅሁፋቸውን ምንጭም የፀሃፊውንም ማንነትም ሳይጠቅሱ «የዚህ ፅሁፍ ቋንቋ ይጠና» የሚል ማሰቢያ አስቀምጠዋል። እኔ በበኩሌ ያነበብኩት «ጠመንጃው በእጃችሁ» እንደሚለው ታሪካዊ ሾርቲያቸው ነው። ነገር ግን አንባቢያን ልብ እንዲሉት የምጫልገው መስፍን «ይጠናልኝ» የሚሉት ከፅሁፌ ውስጥ «ቤተሰብነቱ» የምትለዋን ውንጀላቸውን የምታፈርሰውን ቃል ሰርቀው ካስቀሩ በኋላ ነው። እንግዲህ ከዚህ የበለጠ «መሸጠነት» ከየት ይገኛል?